

Економічна ефективність баштанництва

Економічна ефективність виробництва визначається як відношення отриманих результатів до витрат засобів виробництва та живої праці. Підвищення економічної ефективності виробництва сільськогосподарської продукції сприяє зростанню доходів господарства.

Південь Запорізької області є однією з кращих зон розміщення галузі баштанництва в Україні (а саме Бердянський, Веселівський, Мелітопольський, Приазовський, Приморський та Якимівський райони).

Одним з основних показників ефективності є рівень рентабельності виробництва. В Запорізькій області цей показник в галузі баштанництва в 1998 році склав 80%, а в 2000 році мінус 18,7%, тобто виробництво баштанних стало збитковим. В 2000 році з всіх вище наведених південних районів області лише в Мелітопольському був отриманий прибуток, який в розрахунку на 1 га склав 57 грн. Разом із зростанням збитковості галузі знижується повна собівартість 1 ц баштанних: найбільше зниження в 2000 р. порівняно з 1997 р. було в Мелітопольському районі – майже на 95% та у Веселівському районі на 91%.

Розглянемо такі натуральні показники як валовий збір баштанних, їх засіяну площу та врожайність.

Аналіз показав, що в період з 1997 року до 2000 року площа продовольчих баштанних культур щорічно скорочувалася в південних районах в середньому на 508 га, а по області - на 1463 га. Валовий збір та урожайність – на 4,7 тис. т. та 6,2 тис. т., на 5,0 ц/га та 0,7 ц/га відповідно.

В таблиці 1 ми бачимо, що в досліджуваному періоді зростає урожайність в Бердянському (на 4,7%), в Веселівському (на 42,0%) та Мелітопольському районах (на 18,0%). В цілому в південних районах вона скоротилася на 29%, а по області на 5,3%.

1. Динаміка посівних площ, урожайності і валового збору баштанних культур в південних районах Запорізької області за 1997-2000 р.

	Роки				2000 р. в % до 1997 р.
	1997	1998	1999	2000	
Площа посіву, га					
Бердянський район	524	178	278	240	45,8
Веселівський район	542	322	550	226	41,7
Мелітопольський район	1102	1073	2200	890	80,8
Приазовський район	1203	881	1542	867	72,0
Приморський район	571	458	733	503	88,0
Якимівський район	1794	2326	3587	1486	83,0
Запорізька область	12184	895	15339	7794	70,0
Урожайність, ц/га					
Бердянський район	21	28	36	22	104,7
Веселівський район	24	62	60	34	142,0
Мелітопольський район	39	55	45	46	118,0
Приазовський район	64	42	59	45	70,3
Приморський район	49	24	60	40	81,6
Якимівський район	68	49	75	27	39,7
Запорізька область	38	42	59	36	94,7
Валовий збір, тис. т					
Бердянський район	1,1	0,5	1,0	0,5	46,0
Веселівський район	1,3	2,0	3,3	0,8	61,5
Мелітопольський район	4,3	5,9	9,9	4,1	95,3
Приазовський район	7,7	3,7	9,1	3,9	50,6
Приморський район	2,8	1,1	4,4	2,0	71,0
Якимівський район	12,2	11,4	26,9	4,0	32,7
Запорізька область	46,2	36,1	90,5	27,8	60,0

В той же час скорочуються площі під баштанними в усіх досліджуваних районах – на 26%, по області – на 30%, валовий збір на 48% та 40% відповідно.

Для того, щоб підвищити ефективність галузі баштанництва, необхідно звернути увагу на такі резерви:

- раціональне розміщення баштанних (із зростанням площі збільшується врожайність та прибуток, а, відповідно, підвищується рентабельність виробництва баштанної продукції);
- додержання агротехніки та зрошення;
- застосування мінеральних та органічних добрив;
- використання якісного насінневого матеріалу та районованих сортів;
- застосування отрутохімікатів;
- підвищення рівня механізації вирощування та зберігання баштанних, на яке припадає до 40% ручної праці.